

Грчка ће у наредних неколико дана послати званичан захтев за куповину вишенаменских борбених авиона Ф-35, јавља Катимерини. Истовремено, пред америчким Конгресом наћи ће се турски захтев за куповину нових 40 и модернизацију још 80 летелица типа Ф-16.

Трка у наоружавању на истоку Медитерана настављена је, пошто је Грчка објавила да ће ускоро од Сједињених Америчких Држава затражити испоруку вишенаменских авиона Ф-35, јавља Катимерини.

Извори овог дневника наводе да ће ускоро бити потписано писмо о намерама, које, суштински, представља први корак на дугом путу који Атину очекује пре него што авиони заиста и стигну у Грчку.

Атина је набавку нових авиона најавила усред све жешћих тензија са Турском, која је пре

неколико дана почела тестирање првог носача дрoнова у свету, брода "Анадолу", који је највећи ратни брод у историји турске морнарице.

Л-400 или "Анадолу" је у носача дрoнова преправљен када је постало извесно да ће Турска своје авионе Ф-35 чекати још дуго, пошто је Вашингтон 2019. године суспендовао учешће Анкаре у овом програму, јер су турске власти од Русије купиле противваздушне пројектиле С-400.

Турска је, готово истовремено са одлуком Атине да затражи Ф-35, најавила куповину 40 авиона типа Ф-16 и модернизацију постојећих 80 летелица овог типа. Захтев Анкаре ускоро ће се наћи пред заступницима у Представничком дому америчког Конгреса.

Амерички званичници рачунају да власти у Анкари имају на располагању око осам милијарди долара за куповину и модернизацију авиона.

Против овог захтева Турске, пред Представничким домом Конгреса, говорио је пре мање од 24 часа и грчки премијер Киријакос Мицотакис, упозоравајући на "упаде" турских ловаца у грчки ваздушни простор.

У компликовану ситуацију око испоруке ратних авиона Атине и Анкари умешао се и конгресмен Мајк Мекол, који је Турској предложио да своје системе С-400 испоручи Украјини, а да заузврат добије амерички систем "патриот", по матрици како је то са С-300 учинила Словачка.

Такође, Анкара је после неколико седмица пристала да подржи пријем Финске и Шведске у НАТО, после чега је председник Реџеп Тајип Ердоган прогласио "дипломатску победу". Амерички аналитичари сматрају да ће, после оваквог потеза Турске, Вашингтон тешко моћи да не одобри продају ловаца Турској.

Размена тешких речи између Атине и Анкаре достигла је врхунац током тек окончаног самита Европске уније, када је Анкара жестоко критиковала Брисел због "ћутања због нелегалних активности Грчке". Анкара је Европску унију оптужила за "једнострано

понашање и недостатак визије" према Турској.

Турске критике се односе на серију недавних проблема у односима две државе, који су проистекли из турских тврдњи да су грчке оружане снаге довукле наоружање и додатно ојачале положаје на острвима која се налазе надомак турске обале.

Истовремено, грчке власти објавиле су серију мапа, од којих неке потичу из 1923. године, које, како тврди Атина, представљају доказ "турског ревизионизма и кршења међународног права".

Иако западне дипломате подизање тензија приписују почетку кампање Реџепа Тајипа Ердогана пред председничке изборе, који се одржавају следеће године, Турска и Грчка се већ годинама споре око поморских граница и права за истраживање и експлоатацију енергената у Егејском мору и источном Средоземљу.

Раде Мароевић

(PTC, KATHIMERINI, HURRIYET)